

Projekt graficzny: Marek Jakowski

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia i pomyślności w nadchodzącym Nowym Roku
Czytelnikom „Wiadomości” życzą
Dyrekcja i Pracownicy Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku

WYDARZENIA

Nowy prom dla NMM

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin wziął udział w uroczystym przekazaniu projektu nowego, ekologicznego promu, który ma zastąpić na szlaku Żuraw – Spichlerze na Ołowiance wysłużony prom „Motława”. Projekt (pisaaliśmy o nim więcej w poprzednim wydaniu „Wiadomości NMM”) powstał na Wydziale Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej. Dziekan tego Wydziału, dr hab. inż. Janusz Kozak, przekazał dokumentację techniczną promu na ręce dyrektora NMM dr. Jerzego Litwina podczas połączonej z konferencją prasową uroczystości, która odbyła się 20 grudnia w Oddziale NMM – Ośrodku Kultury Morskiej. W jej trakcie także wiceminister Jarosław Sellin wręczył przedstawicielom Marynarki Wojennej i firmy LOTOS Petrobaltic SA, współpracującym z NMM przy wydobyciu wraka samolotu Douglas A-20, odznaczenia „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Dr. hab. inż. Janusz Kozak, wiceminister Jarosław Sellin i dyrektor NMM dr Jerzy Litwin z modelem nowego promu dla NMM. Fot. Bernadeta Galus

KONFERENCJE

IKUWA 6

Po pięciu spotkaniach w europejskich miastach, od niemieckiego Sassnitz po hiszpańską Cartagenę, szósty Międzynarodowy Kongres Archeologii Podwodnej – IKUWA 6 – zorganizowany został w Australii. Odbył się w dniach 26 listopada – 2 grudnia w Muzeum Morskim Zachodniej Australii we Fremantle, a archeologów podwodnych NMM reprezentował na tym wydarzeniu dr Tomasz Bednarz. Nasz pracownik wystąpił z referatem pt. *Research of the seventeenth-century “Glass Wreck” using photogrammetric 3D documentation. The project “Virtual Open-Air Museum of Wrecks in the Gulf of Gdańsk”* (Badania XVII-wiecznego wraka „szklanego” przy użyciu dokumentacji fotogrametrycznej 3D), na sesji poświęconej technikom i technologiom digitalizacji trójwymiarowej w archeologii morskiej. W tej sesji prezentowali swoje referaty archeolodzy z wielu państw, m.in. Australii, USA, Chile, Finlandii, Włoch i Wielkiej Brytanii. Następną konferencja, IKUWA 7, odbędzie się w roku 2020 w Finlandii.

Ponad granicami

Ministerstwo Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej oraz Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego zorganizowały 8 grudnia w Gdańsku konferencję zamykającą Program Współpracy Transgranicznej Litwa–Polska–Rosja 2007–2013. Głównym celem konferencji była prezentacja efektów osiągniętych dzięki projektom z pierwszego naboru i dużym projektom strategicznym. Podczas imprezy goście mogli się przekonać, jak ogromny wpływ miały wdrożone projekty na codzienne życie mieszkańców regionów objętych Programem po obu stronach granicy pomiędzy Unią Europejską a Rosją. Z przyjemnością zawiadamiamy, że realizowany przez NMM we współpracy z partnerami z Litwy i Rosji projekt „Crossroads 2.0” został wyróżniony specjalną nagrodą za efektywne partnerstwo. Na konferencji NMM reprezentował biorący udział w projekcie dr Robert Domżał. W drugiej części obrad oficjalnie otwarto Program Współpracy Transgranicznej Polska–Rosja 2014–2020. W czterech kategoriach planowanych działań najważniejszą rolę odgrywa promocja lokalnej kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego, na którą przeznaczona jest prawie 23 mln euro. Połowa tej kwoty została wyasygnowana przez Federację Rosyjską.

POŻEGNANIA • Dr Peter von Busch

Na konferencję ICMM – Międzynarodowego Kongresu Muzeów Morskich, zorganizowaną w naszym Muzeum w 1998 roku, przyjechał wprost z kolejnej wyprawy etnograficznej, tym razem do Iraku, i entuzjastycznie opowiadał, że jeszcze kilka dni wcześniej stał jedną nogą w wodach Eufratu, a drugą – Tygrysu. Była to jego pierwsza wizyta w Gdańsku po przejściu na emeryturę. Przez ponad trzydzieści lat kierował Muzeum Marynarki Wojennej w Karlskronie i nawiązała się wówczas pomiędzy naszymi muzeami ścisła współpraca, która zaowocowała wieloma wizytami, zarówno dyrekcji, jak i pracowników obu placówek, a także organizacją ekspozycji. Jako emeryt nadal utrzymywał z nami kontakty; to wówczas NMM udało się pozyskać kilka cennych kolekcji z jego obszernych i różnorodnych zbiorów prywatnych: grafiki japońskie z okresu wojny z Rosją 1904–1905, monety z całego świata z motywami morskimi, wiosła z Afryki, Melanzji i Polinezji, unikatowe modele łodzi z Oceanii i dziobnicę czółna z motywem głowy przodka i krokodyla z Papui Nowej Gwinei. Był autorem i współautorem licznych książek i artykułów z historii żeglugi i budownictwa okrętowego, m.in. o słynnym szwedzkim projektancie i budowniczym okrętów Fredriku Henriku Chapmanie. Zmarł w wieku 81 lat, a w uroczystościach pogrzebowych, które odbyły się 2 grudnia w Kościele Admiralicji w Karlskronie, uczestniczyli – żegnając zmarłego w imieniu NMM – Mirosław Brucki i Marek Twardowski.

Dr Peter von Busch (w środku) podczas wernisażu ekspozycji poświęconej Szwedzkiej Kompanii Wschodnioindyjskiej, zorganizowanej w Żurawiu w 1991 roku. Po lewej ówczesny dyrektor naszego Muzeum dr hab. Przemysław Smolarek. Fot. Ewa Meksiak

EDUKACJA

Kurs poza horyzont

W 2016 roku Dział Edukacji NMM realizował w ramach Programu MKiDN Kultura Dostępna zadanie „Kurs poza horyzont. Oferta dla uczniów szkół specjalnych”, mające na celu ułatwienie dostępu do zasobów Muzeum uczniom niepełnosprawnym mentalnie i autystycznym poprzez uczestnictwo w specjalnie opracowanych zajęciach edukacyjnych we wszystkich oddziałach NMM. Projekt, którego partnerem był Zespół Szkół Specjalnych nr 17 w Gdyni, obejmował także dowóz uczniów do miejsca zajęć, poczęstunek i pamiątkowe gadżety. W comiesięcznych zajęciach, odbywających się w kolejnych oddziałach NMM, uczestniczyli wszyscy uczniowie Zespołu, podzieleni na 14 grup o różnym stopniu niesprawności mentalnej, co pozwalało dostosować do nich metody pracy na poszczególnych warsztatach. Pierwszy cykl warsztatów został zrealizowany w maju w siedzibie głównej Muzeum – Spichlerzach na Ołowiance (zajęcia „Tajemnice morskiego dna”) oraz na statku-muzeum „Sołdek” („Poznajemy zakamarki i dźwięki statku”). W czerwcu odbyły się zajęcia „Odkrywanie tajemnic pracy szkutnika i powroźnika” w Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich. We wrześniu – na statku-muzeum „Dar Pomorza” i w Muzeum Rybołówstwa w Helu, a w październiku – w Muzeum Wisły i Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Ostatni cykl zajęć zorganizowany został w listopadzie w Żurawiu („Kupię, sprzedam – dobijamy targu w dawnym porcie gdańskim”) i OKM, na ekspozycji „Łodzie ludów świata”. Koniec projektu nie oznacza końca współpracy z uczniami ZSS nr 17 w Gdyni – wspólnie zastanawiamy się już nad innymi formami współpracy.

Konferencja Forum Edukatorów Muzealnych

Na Zamku Królewskim w Warszawie odbyła się w dniach 14-15 grudnia XI Konferencja Forum Edukatorów Muzealnych „Muzeum otwarte. O programach dla zwiedzających z niepełnosprawnościami”. Uczestniczyły w niej Krystyna Stubińska, Agnieszka Misztal i Barbara Wojczuk-Krystek z Działu Edukacji NMM. Program pierwszego dnia konferencji obejmował wystąpienia przedstawicieli wybranych muzeów, prezentujące szczególnie atrakcyjne projekty edukacyjne skierowane do osób niepełnosprawnych, jak i adaptacje obiektów, pozwalające na zniwelowanie barier architektonicznych. Tego dnia kierownik Działu Edukacji Krystyna Stubińska wygłosiła połączone z pre-

zentacją referat „Razem możemy więcej. Oferta edukacyjna Narodowego Muzeum Morskiego dla osób niepełnosprawnych” o działaniach NMM na rzecz adaptacji budynków muzealnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a jednocześnie podsumowujący lata współpracy z Fundacją „Sprawni Inaczej” i realizowany w roku 2016 projekt „Kurs poza horyzont”. Drugiego dnia edukatorzy uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez ekspertów na temat specjalnych potrzeb wybranych grup niepełnosprawności. Pracownicy Działu Edukacji poznawali specyfikę osób niesłyszących, niesprawnych ruchowo i z autyzmem.

ZAPROSZENIE

„Rybaczy w akcji”

Wystawa stała „Dzieje rybołówstwa na wodach Zatoki Gdańskiej” w Muzeum Rybołówstwa w Helu jest adresowana do wszystkich zainteresowanych tradycyjnym rybołówstwem i sztuknictwem kaszubskim, dziejami samego Helu, historią polskiego rybołówstwa morskiego i ekologią Bałtyku. Jej częścią jest właśnie zrealizowany projekt „Rybaczy w akcji”, dofinansowany z Programu MKiDN „Infrastruktura kultury”, dzięki któremu wiedzę z tego zakresu zwiedzający będą mogli poszerzyć na stanowiskach interaktywnych. Dzieci w wieku przedszkolnym będą się świetnie bawiły przy makiecie portu rybackiego i puzzlach z obrazkami z życia codziennego rybaków, a stanowiska „Wybieranie sieci” i gra multimedialna w rozpoznawanie gatunków ryb zaangażuje całe rodziny. Prawdopodobnie stanowiskiem najbardziej atrakcyjnym dla zwiedzających będzie „Symulator przechylów kutra rybackiego”, na którym będzie można będzie wejść w rolę rybaka na sztormującej łodzi. Jest to kolejny etap wzbogacania wystaw w oddziałach NMM o elementy interaktywne, co nie tylko podnosi atrakcyjność ekspozycji i oferty edukacyjnej, ale jest także doskonałym sposobem poznawania nowych dziedzin życia, pozwalającym na pełniejsze i długotrwałe zapamiętywanie nowych wiadomości.

Ferie w Muzeum

W województwie pomorskim ferie zimowe przypadają w tym roku szkolnym na drugą połowę stycznia i w tym czasie zapraszamy uczniów szkół podstawowych, w grupach zorganizowanych i indywidualnie, na zajęcia w naszym Muzeum. Odbędą się one zarówno w trzech oddziałach w Gdańsku, jak i w Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Szczegółowe informacje – na naszej stronie internetowej: www.nmm.pl.